

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ രാക്ഷസീനാം വചസോനംഗീകരണം രാക്ഷസീകർത്യകം
തസ്യ ഭർത്സനം ച

തതഃ സീതാം സമസ്താസ്താ

രാക്ഷസ്യോ വിക്യുതാനനാഃ |

പരുഷം പരുഷാനർഹാ -

മുചുസ്സദ്യാക്യമപ്രിയം || 5.24.1 ||

കിം ത്വമന്തഃപുരേ സീതേ

സർവഭൂതമനോരമേ |

മഹാർഹശയനോപേതേ

ന വാസമനുമന്യസേ || 5.24.2 ||

മാനുഷീ മാനുഷസ്യൈവ

ഭാർയാത്വം ബഹു മന്യസേ |

പ്രത്യാഹര മനോ രാമാ -

നൈവം ജാതു ഭവിഷ്യതി || 5.24.3 ||

ത്രൈലോക്യവസുഭോക്താരം

രാവണം രാക്ഷസേശ്വരം |

ഭർതാരമുപസംഗമ്യ

വിഹരസ്യ യമാസുഖം || 5.24.4 ||

മാനുഷീ മാനുഷം തം തു
 രാമമിച്ഛസി ശോഭനേ |
 രാജ്യാദ് ഭൃഷ്യമസിദ്ധാർഥം
 വിക്ലവന്തമനിന്ദിതേ ||5.24.5 ||

രാക്ഷസീനാം വചഃ ശ്രുത്യാ
 സീതാ പദ്മനിഭക്ഷണാ |
 നേത്രോദ്യാമശ്രുപൂർണോദ്യാ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് ||5.24.6 ||

യദിദം ലോകവിദ്വിഷ്ട -
 മുദാഹരത സംഗതാഃ |
 നൈതൻമനസി വാക്യം മേ
 കിൽബിഷം പ്രതിതിഷ്ഠതി ||5.24.7 ||

ന മാനുഷീ രാക്ഷസസ്യ
 ഭാർയാ ഭവിതുമർഹതി |
 കാമം ഖാദത മാം സർവാ
 ന കരിഷ്യാമി വോ വചഃ ||5.24.8 ||

ദീനോ വാ രാജ്യഹീനോ വാ
 യോ മേ ഭർതാ സ മേ ഗുരുഃ |
 തം നിത്യമനുരക്താസ്മി
 യഥാ സൂർയം സുവർചലാ ||5.24.9 ||

യഥാ ശചീ മഹാഭാഗാ
 ശക്രം സമുപതിഷ്ഠതി |
 അരുന്ധതീ വസിഷ്ഠം ച
 രോഹിണീ ശശിനം യഥാ ||5.24.10 ||

ലോപാമുദ്രാ യമാഗസ്ത്യാ
 സുകന്യാ ച്യവനം യമാ |
 സാവിത്രി സത്യവന്തം ച
 കപിലം ശ്രീമതീ യമാ ||5.24.11 ||

സൗദാസം മദയന്തീവ
 കേശിനീ സഗരം യമാ |
 നൈഷധം ദമയന്തീവ
 ദൈമീ പതിമനുവ്രതാ ||5.24.12 ||

തമാഹമിക്ഷ്യാകുവരം
 രാമം പതിമനുവ്രതാ |
 സീതായാ വചനം ശ്രുത്യാ
 രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
 ഭർത്സയന്തി സു പരുഷൈ -
 ര്വാക്യൈ രാവണചോദിതാഃ ||5.24.13 ||

അവലീനഃ സ നിർവാക്യോ
 ഹനുമാൻ ശിംശപാദ്രുദേ |
 സീതാം സന്തർജ്ജയന്തിസ്താ
 രാക്ഷസീരശൂണോത് കപിഃ ||5.24.14 ||

താമദിക്രമ്യ സംരബ്ധാ
 വേപമാനാം സമന്തതഃ |
 ഭൃശം സംലിലിഹൂർദ്ദീപ്താൻ
 പ്രലംബാൻ ദശനച്ഛദാൻ ||5.24.15 ||

ഊചുശ്ച പരമക്രൂദ്ധാഃ
 പ്രഗൃഹ്യാശു പരശ്വധാൻ |

നേയമർഹതി ഭർതാരം
 രാവണം രാക്ഷസാധിപം || 5.24.16 ||

സാ ഭർത്സ്യമാനാ ഭീമാഭി
 രാക്ഷസീഭിർവരാംഗനാ |
 സാ ബാഷ്പമപമാർജ്ജന്തി
 ശിംശപാം താമുപാഗമത് || 5.24.17 ||

തതസ്താം ശിംശപാം സീതാ
 രാക്ഷസീഭിഃ സമാവൃതാ |
 അഭിഗമ്യ വിശാലാക്ഷീ
 തസ്ഥൗ ശോകപരിപ്ലുതാ || 5.24.18 ||

താം കൃശാം ദീനവദനാം
 മലിനാംബരവാസിനീം |
 ഭർത്സയാഞ്ചക്രിരേ ഭീമാ
 രാക്ഷസ്യസ്താഃ സമന്തതഃ || 5.24.19 ||

തതസ്തു വിനതാ നാമ
 രാക്ഷസീ ഭീമദർശനാ |
 അബ്രവീത് കുപിതാകാരാ
 കരാലാ നിർണതോദരീ || 5.24.20 ||

സീതേ പർയാപ്തമേതാവദ്
 ഭർതൂഃ സ്നേഹഃ പ്രദർശിതഃ |
 സർവത്രാതികൃതം ഭദ്രേ
 വ്യസനായോപകൽപതേ || 5.24.21 ||

പരിതുഷ്ടാസ്മി ഭദ്രം തേ
 മാനുഷസ്തേ കൃതോ വിധിഃ |

മമാപി തു വചഃ പഥ്യം
ബ്രുവന്ത്യാഃ കുരു മൈമിലി || 5.24.22 ||

രാവണം ഭജ ഭർതാരം
ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |
വിക്രാന്തമാപതന്തം ച
സുരേശമിവ വാസവം || 5.24.23 ||

ദക്ഷിണം ത്യാഗശീലം ച
സർവസ്യ പ്രിയവാദിനം |
മാനുഷം കൃപണം രാമം
ത്യക്ത്യാ രാവണമാശ്രയ || 5.24.24 ||

ദിവ്യാംഗരാഗാ വൈദേഹി
ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാ |
അദ്യപ്രഭൃതി ലോകാനാം
സർവേഷാമീശ്വരീ ഭവ || 5.24.25 ||

അഗ്നേഃ സ്യാഹാ യഥാ ദേവീ
ശചീ വേന്ദ്രസ്യ ശോഭനേ |
കിം തേ രാമേണ വൈദേഹി
കൃപണേന ഗതായുഷാ || 5.24.26 ||

ഏതദുകൃതം ച മേ വാക്യം
യദി ത്വം ന കരിഷ്യസി |
അസ്മിൻ മൂഹൂർത്തേ സർവാസ്ത്യാം
ദക്ഷയിഷ്യാമഹേ വയം || 5.24.27 ||

അന്യാ തു വികടാ നാമ
ലംബമാനപയോധരാ |

അബ്രവീത് കുപിതാ സീതാം
മുഷ്ടിമുദ്യദ്യ തർജ്ജതീ ||5.24.28 ||

ബഹുൻയപ്രതിരൂപാണി
വചനാനി സുദുർമതേ |
അനുക്രോശാൻമ്യദുത്യാച്ച
സോഽഗ്നി തവ മൈമിലി ||5.24.29 ||

ന ച നഃ കുരുഷേ വാക്യം
ഹിതം കാലപുരസ്ത്യതം |
ആനീതാസി സമുദ്രസ്യ
പാരമൻയൈർദുരാസദം ||5.24.30 ||

രാവണാന്തഃപുരേ ഘോരേ
പ്രവിഷ്ടാ ചാസി മൈമിലി |
രാവണസ്യ ഗൃഹേ രുദ്ധാ
അസ്മാദിന്ത്യദിരക്ഷിതാ ||5.24.31 ||

ന ത്യാം ശക്തഃ പരിത്രാതു -
മപി സാക്ഷാത് പുരന്ദരഃ |
കുരുഷ്യ ഹിതവാദിൻയാ
വചനം മമ മൈമിലി ||5.24.32 ||

അലമശ്രുനിപാതേന
ത്യജ ശോകമനർഥകം |
ഭജ പ്രീതിം പ്രഹർഷം ച
ത്യജന്തീ നിത്യദൈൻയതാം ||5.24.33 ||

സീതേ രാക്ഷസരാജേന
പരിക്രിഡ യമാസുഖം |

ജാനീമഹേ യഥാ ഭീരു
സ്ത്രീണാം യൗവനമധ്രുവം ||5.24.34 ||

യാവന്ന തേ വൃതിക്രാമേത്
താവത് സുഖമവാപ്സുഹി |
ഉദ്യാനാനി ച രദ്യാണി
പർവതോപവനാനി ച ||5.24.35 ||

സഹ രാക്ഷസരാജേന
ചര ത്വം മദിരേക്ഷണേ |
സ്ത്രീസഹസ്രാണി തേ ദേവി
വശേ സ്ഥാസ്യന്തി സുന്ദരി ||5.24.36 ||

രാവണം ഭജ ഭർതാരം
ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |
ഉത്പാദ്യ വാ തേ ഹൃദയം
ഭക്ഷയിഷ്യാമി മൈമിലി ||5.24.37 ||

യദി മേ വ്യാഹൃതം വാക്യം
ന യഥാവത് കരിഷ്യസി |
തതശ്ചണ്ഡോദരീ നാമ
രാക്ഷസി ക്രൂരദർശനാ ||5.24.38 ||

ഭ്രാമയന്തി മഹച്ഛൂല -
മിദം വചനമബ്രവീത് |
ഇമാം ഹരിണശാവാക്ഷീം
ത്രാസോക്തമ്പപയോധരാം ||5.24.39 ||

രാവണേന ഹൃതാം ദൃഷ്ട്വാ
ദൗർഹൃദോ മേ മഹാനയം |

യക്യത്പ്ലീഹം മഹത് ക്രോഡം
ഹൃദയം ച സബന്ധനം || 5.24.40 ||

ഗാത്രാൺയപി തഥാ ശീർഷം
വാദേയമിതി മേ മതിഃ |
തതസ്തു പ്രഘസാ നാമ
രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.41 ||

കുംഭസ്യ നൃശംസായാഃ
പീഡയാമഃ കിമാസ്യതേ |
നിവേദ്യതാം തതോ രാജേണ
മാനുഷീ സാ മൃതേതി ഹ || 5.24.42 ||

നാത്ര കശ്ചന സന്ദേഹഃ
വാദതേതി സ വക്ഷ്യതി |
തതസ്തുജാമുവീ നാമ
രാക്ഷസീവാക്യമബ്രവീത് || 5.24.43 ||

വിശസ്യേമാം തതഃ സർവാൻ
സമാൻ കുരുത പിണ്ഡകാൻ |
വിഭജാമ തതഃ സർവാ
വിവാദോ മേ ന രോചതേ || 5.24.44 ||

പേയമാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
മാൽയം ച വിവിധം ബഹു |
തതഃ ശൂർപണവാ നാമ
രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.45 ||

അജാമുഖ്യാ യദുക്തം വൈ
തദേവ മമ രോചതേ |

സുരാ ചാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
സർവശോകവിനാശിനീ ||5.24.46 ||

മാനുഷം മാംസമാസ്യാദ്യ
നൃത്യാമോഽഥ നികുംഭിലാം |
ഏവം നിർഭർത്സ്യമാനാ സാ
സീതാ സുരസുതോപമാ |
രാക്ഷസീഭിർവിരുപാഭി -
ർധൈര്യമുത്സൃജ്യ രോദിതി ||5.24.47 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||